

MÁLO ZNÁMY KAROL DRAHOTÍN EHN¹

Nadežda JURČIŠINOVÁ

Jedným z málopočetných slovenských národných činiteľov pôsobiacich v Šariši v prvej polovici 19. storočia bol Karol Drahotín Ehn. Narodil pred 215 rokmi (v roku 1805) v Ratkovej, na juhovýchode Slovenského rudohoria v dnešnom okrese Revúca.² Nepochádzal teda z východného Slovenska, ale viac ako 50 rokov žil a pôsobil ako farár na Spiši a hlavne v Šariši. Tu vo svojej pastoračnej práci a verejnej činnosti sa významne angažoval v povznesení duchovného života, zvýšení vzdelanostnej a kultúrnej úrovne a v neposlednom rade aj hmotného blahobytu miestneho obyvateľstva. Imrich Sedlák ho zaradil medzi päť výrazných osobností svojho obdobia v tomto regióne – spolu s Jonášom Záborským, bratmi Bohušom a Bohumilom Nosákovcami, Baltazárom Ružiakom a Jánom Štecom.³

Ehn absolvoval štúdiá v Prešove, Kežmarku, Rožňave, Lučenci. Meno Drahotín prijal počas štúdia na lýceu v Bratislave, kde bol členom slovenského študentského spolku. Štúdium teológie, ktoré začal na Kolégiu v Prešove, dokončil vo Viedni. Na samostatnú cestu evanjelického farára nastúpil vo Švábovciach v roku 1835, pastoračnú činnosť tu vykonával osem rokov (do roku 1843). Ďalšími miestami jeho kňazského pôsobenia boli Merník a Hanušovce nad Topľou, kde bol farárom v rokoch 1850 – 1864. Odtiaľ smeroval už ako dôchodca k Bohumilovi Nosákovi do Sabinova, do Ratkovského Bystrého a napokon do Bardejova, kde si navyše v tunajších kúpeľoch liečil svoje choroby. V čase pôsobenia v Bardejove udržiaval intenzívne kontakty so spomínanými štyrmi vzdelancami, vlastencami a národovcami, ale aj so slovenskou študujúcou mládežou na prešovskou Kolégiu.

Ehn bol zakladajúcim členom Matice slovenskej a jedným z najvýznamnejších účastinárov Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku v Turčianskom Sv. Martine. S oboma inštitúciami mal aktívny, cieľavedomý a sústavný kontakt. Pomáhal mu pri tom najmä Bohuš Nosák-Nezabudov. Svoju principiálnosť vo vzťahu k uvedeným inštitúciám preukázal aj tým, že podpísal Pro memoria z 15. januára 1873.

- 1 Príspevok vznikol v rámci projektu VEGA 1/0651/19. *Pramene k cirkevným a duchovným dejinám východného Slovenska*.
- 2 Na webovej stránke tejto obce <https://www.obecratkova.sk> sa však medzi významnými rodákmi jeho meno neuvádza. Pritom po skončení štúdia na lýceu v Bratislave v Ratkovej aj rok učil. Ehnovo rodisko, o ktorom prvá písomná zmienka je z roku 1413 pod názvom Rathko, bolo rodiskom napr. evanjelického biskupa a spisovateľa Daniela Bacháta-Dumného (1840 – 1906, má tu aj pomník), iných farárov – Ľudovíta Balca (1872 – 1958), Ladislava Augustína Gálla (1829 – 1894), Jána Palica (1872 – 1948), ako aj maliara Sama Belániho (1824 – 1852), publicistu a prekladateľa Cyrila Gallaya (1857 – 1913). Pozíciu evanjelickej cirkvi v obci dokladuje neskorogotický ev. kostol zo 16. st. so zvonnicou z prelomu 18. a 19. st. Dodnes sa zachovalo štvorcové námestie, jedno z najkrajších v súčasných obciach v SR. Najvýraznejší je na ňom klasicistický dvojpodlažný dom z r. 1818 (bývalá ev. škola) a klasicistická dvojpodlažná budova z r. 1827 (bývalá radnica).
- 3 Heslo K. D. Ehn sa pritom nevyskytuje ani v *Slovenskom biografickom slovníku*, II. zv. E – J. Martin : Matica slovenská, 1987. 589 s., ba ani v *Encyklopédii Slovenska*, II. zv. E – J. Bratislava : Veda, 1978. 531 s.

Spolu s ďalšími matičiarmi zo Šariša protestoval tak proti obvineniam z politického panslavizmu a vyjadril lojalnosť Matice slovenskej k vlasti.

Oddanosť slovenskému národu Ehn prejavil slovnou, ale aj finančnou podporou národných podujatí, škôl. Prispel na činnosť nielen Matice slovenskej či Kníhtlačárskeho účastinárskeho spolku, ale aj prvého slovenského gymnázia v rodnom kraji – v Revúcej. Nebolo potom prekvapením, že Ehn vo svojom testamente celé svoje životné imanie poručil na školské účely a na chrámy Evanjelickej cirkvi a. v. Napr. 2 000 zl. odkázal na dve štipendiá pre dvoch teológov prešovského Kolégia, 1 000 zl. pre lýceum v Kežmarku. Menšie sumy odkázal školám v Gelnici, Kokave, Hozelci, Švábovciach, Bardejove, pre chrámy v Bardejove, Švábovciach, Ružomberku, Levoči a i.

Ehn zomrel v roku 1892 a posledná rozlúčka s ním bola 31. mája v Bardejove. Jej priebeh opísal vtedajší farár miestneho slovenského cirkevného zboru Juraj Kello-Petruškin v *Cirkevných listoch*. Smútočný obrad na dvore a v kostole odbavoval farár miestneho nemeckého cirkevného zboru Alfréd Justh a nad hrobom sa prihovril J. Kello-Petruškin. Priebeh celého smútočného aktu bol veľmi dôstojný a s Ehnom sa prišli rozlúčiť ľudia rôzneho vierovyznania, bohatí i chudobní, hodnostári, nádenníci. Účinkoval spevokol cirkevného zboru, na cintorín rakvu odviezol na smútočnom voze štvorzáprah a v sprievode kráčali dozorcovia a kurátori bardejovského slovenského cirkevného evanjelického zboru, žiaci s učiteľmi, spevokol, traja kňazi, deputácie okolitých fílií a početné miestne obyvateľstvo.

Použitá literatúra

SEDLÁK, Imrich. *V čierťažiach búrok*. Martin : Matica slovenská, 2001, s. 249 – 251.

SEDLÁK, Imrich. *Východné Slovensko v letokruhoch národa*. Martin : Matica slovenská, 2012, s. 456-459.

KELLO-PETRUŠKIN, Juraj. Bardejov – Pohreb a poručenie Karla Ehna. In *Cirkevné listy*, roč. 6, 1892, č. 10, s. 134-136.

<http://ecavhanusovce.sk/index.php/sk-sk/o-nas/historia/35-professionals>, navštívené 6. 5. 2020.